

[Thoft]

lig mistanke foreligger, afvises jo ikke længe fra østlig side. Som bekendt er det også en del af den aftale, som de to Tyskland har truffet for så vidt angår kemiske våben.

Efter at USA således har måttet erkende, at det var muligt at sikre en ganske streng kontrol med overholdelse af prøvestoptraktaten, måtte den amerikanske regering i gang med nye søfklaringer. Og vi ser, at den amerikanske viceforsvarsminister, Richard Pearl, den 21. januar i år sender medlemmer af Kongressen et brev, hvori det hedder, at USA er nødt til at foretage prøvesprængninger for at fastholde den atomare afskrækkelse. Han påpeger også, at et forbud mod prøvesprængninger vil true stabiliteten og føre til en mere farlig verden.

Og endelig er det nødvendigt for USA at foretage prøvesprængninger for at teste våbenenes pålidelighed. Det sidste er det rene vås. Fra det internationale fredsforskningsinstitut SIPRI i Stockholm ved vi, at kun et sted mellem 10 og 15 pct. af prøvesprængningerne har haft dette formål. Det er ikke det, det drejer sig om.

Hvis vi ser Information fra 14. marts 1986 har den amerikanske præsident afvist opfordringer fra kongresmedlemmer og udenlandske politikere om at indføre stop for prøvesprængninger. Reagan skrev i et brev til Kongressen, at et prøvesprængningsstop ikke er i USAs eller dets allieredes interesse og vil undergrave hans bestræbelser for våbenkontrol. Kendsgerningen er, at den amerikanske regering ikke ønsker et sådant prøvestop.

Vi ser også i Information i går, at viceudenrigsminister James W. Dine har fremført ganske tilsvarende argumenter, og skærer man igennem alle omsvøbene, viser det sig, at amerikanerne ikke ønsker prøvestopet, for så er de bl.a. ikke i stand til at udvikle deres SDI-våben.

Formålet med disse atomvåbenforsøg er at forøge sprængkraften, gøre våbnene mindre og lettere og reducere omkostningerne, udvikle billigere fremstillingsmetoder og forøge sikkerheden på sprænghovedet, herunder også de sikkerhedsmekanismer, som måske kunne beskytte imod uautoriseret brug, og endelig at skræddersy nye atomvåben til specielle militære krav.

Forsøgene udgør i sig selv en risiko for omgivelserne på grund af det radioaktive materiale, som alt tyder på lækker igennem

revner og sprækker i jorden, og også derfor må de stoppes.

Og hvad kan så lille Danmark foretage sig i den anledning? Ja, i stedet for at spille det artigste barn i NATO-klassen, så kunne vi for en gangs skyld sige vores mening: at vi fordømmer USAs prøvesprængninger.

Altid har vi fra de borgerlige partier hørt, at Sovjetunionen bare kunne gå i forvejen, så skulle vi andre nok følge efter. Og når så Sovjetunionen ensidigt tager dette første skridt, som efter SFs mening er én af de veje, som for alvor kan sætte skred i processen, så kommer de borgerlige partier og siger, at det ikke kan kontrolleres, og at det ikke er godt nok. Vi skal i stedet forhandle i de lukkede værelser, hvor vi ved, at man end ikke kan blive enige om, hvor meget isenkram hver part gensidigt har, for slet ikke at tale om at finde fælles mål for, hvordan det forskellige isenkram skal vægtes i optællingerne.

Det er vigtigt, når en af supermagterne tager et ensidigt skridt, at vi andre prøver at lægge det størst mulige pres på den anden supermagt for at følge trop. Vi ønsker altså for det første, at regeringen udtrykker en klar dansk afstandtagen over for USAs regering. Vi ønsker, at regeringen opfordrer USA og Sovjet, og for den sags skyld også England, til at genoptage de forhandlinger, de er forpligtet til i overensstemmelse med 1963-traktaten og for resten også i ikke-sprednings-traktaten fra 1968. Og vi ønsker, at regeringen udtrykker sin påskønnelse over for Sovjets prøvestop og giver udtryk for ønske om, at det sovjetiske prøvestop måtte blive forlænget til at vare FN's fredsår ud, til trods for at de amerikanske forsøg fortsætter.

Men alt det skaber ikke den nødvendige offentlighed og det nødvendige pres på den amerikanske regering. Den amerikanske regering kan faktisk påvirkes ved hjælp af den offentlige mening. Derfor er det vigtigt, at vi også foretager os noget, som kan være med til at mobilisere verdensopinionen.

Derfor foreslår vi – og anser det for afgørende – at Danmark deltager aktivt i at få indkaldt den konference, som prøvestoptraktatens artikel 2 giver mulighed for, når blot en tredjedel af de underskrivende lande – det drejer sig om 38 lande – tilslutter sig. Det skulle sagtens være muligt at få indkaldt en sådan konference, som kan være med til at sætte fokus på det, som foregår. En konfe-